

Лоудиқия — Рақами се

Қоидаҳо чист?

Jeff Pippenger

2023-08-30

«Мо бояд барои худ бидонем, ки масеҳият аз чӣ иборат аст, ҳақиқат чист, он имоне ки мо қабул кардаем кадом аст, ва қоидаҳои Китоби Муқаддас кадомҳоянд — қоидаҳое, ки аз олии мақом ба мо дода шудаанд». The 1888 Materials, 403.

Дар тӯли чанд сол Future for America муайян кардааст, ки ҳафт калисои Ваҳй на танҳо таърихи Исроили муосирро аз замони ҳаввориён то охири ҷаҳон намояндагӣ мекунанд, балки ин ҳафт калисо ҳамчунин Исроили қадимро аз замони Мусо то сангсор шудани Истефанус намояндагӣ мекунанд. Пешравони Адвентизм ин ҳақиқатро таълим надоданд, аммо онҳо усулҳоеро дарк мекарданд ва ба кор мебарданд, ки ин ҳақиқатро собит месозанд. Исо поёнро аз ибтидо муайян мекунад, ва Исроили қадим намояндаи Исроили муосир аст. Бинобар ин, ҳар ҳақиқате, ки бахше аз хусусиятҳои нубуввати Исроили муосир аст, дар Исроили қадим низ вучуд дошт.

Пеш аз таърихи миллеритӣ, назари анъанавии масеҳӣ дар бораи ҳафт калисо ин буд, ки онҳо калисоҳои воқеиро дар Осиёи Хурд дар замони Юҳанно намояндагӣ мекарданд. Назари анъанавӣ ҳамчунин чунин мефаҳмид, ки насиҳат ба ҳар як калисои алоҳида метавонад ҳамчунин ҳамчун насиҳати мушаххас ба калисоҳои гуногун дар тамоми таърихи масеҳият фаҳмида шавад, ва низ он ки ҳамин насиҳат ва огоҳӣ барои масеҳиёни алоҳида низ мебошанд. Онҳо ҳамчунин мефаҳмиданд, ки ҳафт калисо ҳафт давраи таърихи калисоро аз замони шогирдон то охири ҷаҳон намояндагӣ мекунанд. Ин дидгоҳҳо пеш аз таърихи миллеритӣ вучуд доштанд. Ин ҷаҳор шинохти ҳафт калисо, ки назари анъанавии пеш аз Уилям Миллер мавҷудбударо ташкил медоданд ва то имрӯз ҳам ташкил медиҳанд, бар тафсири «таърихгароёна»-и Китоби Муқаддас асос ёфта буданд ва ҳастанд. Маҳз ҳамин усул буд, ки фариштагони Худо Уилям Миллерро ба пазируфтани он роҳнамоӣ карданд.

«Ҳафт калисои Осиё таърихи Калисои Масеҳ аст дар ҳафт сурати он, бо ҳамаи печубҳо ва гардишҳояш, бо тамоми шукуфой ва мусибатҳояш, аз айёми ҳаввориён то ба охири ҷаҳон. Ҳафт мӯҳр таърихи амалҳо ва муомилоти қудратҳо ва подшоҳони замин нисбат ба калисо, ва ҳифзи Худо аз қавми Худ дар ҳамаи айём аст. Ҳафт карнай таърихи ҳафт довари вижа ва сангинест, ки бар замин, ё бар мамлакати Рум, фиристода шудаанд. Ва ҳафт коса ҳафт балои охиринанд, ки бар Руми папавӣ фиристода шудаанд. Бо инҳо воқеаҳои бисёри дигар низ омехтаанд, ки чун ҷӯйҳои фаръӣ дар онҳо бофта шудаанд ва рӯди бузурги нубувватро пур месозанд, то он ки ҳамааш моро ба укёнуси абадият мерасонад.»

«Ин, ба назари ман, нақшаи пешгӯии Юҳанно дар китоби Ваҳй аст. Ва ҳар касе ки меҳодад ин китобро бифаҳмад, бояд дониши амиқ аз қисматҳои дигари каломи Худо дошта бошад. Суратҳо ва истиораҳое, ки дар ин пешгӯӣ ба кор рафтаанд, ҳамагӣ дар

худи ҳамин китоб шарҳ дода нашудаанд, балки бояд дар дигар анбиё ёфта шаванд ва дар порчаҳои дигари Навиштаҳо тавзеҳ гарданд. Пас, равшан аст, ки Худо омӯзиши тамоми онро дар назар доштааст, то ҳатто барои ба даст овардани дониши равшан аз ҳар як қисмат.» William Miller, Miller's Lectures, volume 2, lecture 12, 178.

Хоҳар Уайт бо назари «таърихгароёна»-е, ки Миллер онро қабул дошт, мувофиқат мекунад ва онро дастгирӣ менамояд, аммо вай ба китоби Ваҳй назаре амиқтар аз он чи Миллер дида буд, илова кард, зеро Миллер муқаддасгоҳро чунон ки дар ҳақиқат ҳаст, дарк накарда буд. Ӯ муқаддасгоҳро замин мефаҳмид. Хоҳар Уайт дарк намуд, ки вақте Исо пешгӯиҳои дар китоби Ваҳй тасвиршударо пешниҳод мекард, Масеҳ инро дар пайванди кори Худ ҳамчун Саркоҳини осмонӣ анҷом меод.

Вақте ки Юҳанно бармегардад ва Масеҳро мебинад, Ӯ дар миёни шамъдонҳо бо либосҳои коҳинона қадам мезанад, ва шамъдонҳо дар ҷои муқаддас ҷой гирифтаанд; бинобар ин, ин ба таърих баъд аз суъуди Ӯ, вале пеш аз он ки Ӯ дар соли 1844 ба Ҷои Аз Ҳама Муқаддас даромад, тааллуқ дорад. Миллер наметавонист аҳамияти ин воқеиятро дарк карда бошад. Ҳамчунин Тиндейл, Лютер ё Ҷон Уиклиф ва ё ҳеҷ яке аз ислоҳгарони нахустин низ онро дарк карда наметавонишанд. Ҳақиқат тадриҷан ошкор мегардад, торафт бештар ва бештар медурахшад то ба рӯзи комил.

«Принсипи бузурге, ки Робинсон ва Рочер Вилиямс онро бо чунин наҷобат ҳимоят мекарданд, яъне он ки ҳақиқат тадриҷан ошкор мешавад ва масеҳиён бояд ҳамеша омода бошанд, ки ҳар нуре, ки аз Каломи муқаддаси Худо медурахшад, бипазиранд, аз назари ворисони онҳо дур монд. Калисоҳои протестантии Амрико,—ва ҳамчунин калисоҳои Аврупо,—ки дар дарёфти баракатҳои Ислохот чунин бисёр имтиёз ёфта буданд, натавонишанд дар роҳи ислохот пеш раванд. Ҳарчанд гоҳ-гоҳе чанд марди содиқ бармехостанд, то ҳақиқати навро эълон кунанд ва иштибоҳи деринро фош созанд, аксарият, монанди яҳудиён дар айёми Масеҳ ё папистҳо дар замони Лютер, қонеъ буданд, ки чунон имон оваранд, ки падаронашон имон оварда буданд, ва чунон зиндагӣ кунанд, ки онҳо зиндагӣ карда буданд. Аз ин рӯ, дин боз ба шаклпарастӣ фуру галтид; ва хатоҳо ва хурофоте, ки агар калисо ба роҳ рафта дар нури Каломи Худо идома меод, канор андохта мешуданд, нигоҳ дошта ва азиз шумурда шуданд. Ба ин тартиб, рӯҳе, ки Ислохот онро илҳом бахшида буд, тадриҷан ҳомӯш гардид, то он ҷо ки дар калисоҳои протестантӣ қариб ҳамон андоза ба ислохот эҳтиёҷ паид омад, ки дар Калисои Румӣ дар замони Лютер. Ҳамон дунявият ва қарахтии рӯҳонӣ вучуд дошт, ҳамчунин арҷгузориҳои монанд ба ақидаҳои одамон, ва ба ҷойи таълимоти Каломи Худо гузоштани назарияҳои башарӣ». «Муборизаи Бузург», 297.

Агар ин воқеият эътироф карда нашавад, ки ҳақиқат дар тӯли таърих тадриҷан инкишоф меёбад, пас аҳамияти ҳар гуна нури нав дар ин насли охирин ба ҳуҷа метавонад тамоман шинохтанашаванда гардад. Ҳангоме ки шахс фаҳмиши табиати тадриҷии «ҳақиқат»-ро аз даст медиҳад, ӯ худ ба худ ба суннатҳо, расму одатҳо ва роҳнамоии инсонии афтода такарданро оғоз мекунад.

Усуле ки Миллер ба кор бурд, як аломати роҳест, ки дар тамоми хатти набувват қорӣ буда, шаҳодатеро дар бораи инкишофи ҳақиқати Китоби Муқаддас, ки бо ҳаввориён оғоз ёфт, пешниҳод менамояд. Бо вучуди ин, дар аломати роҳе, ки бо Миллер муаррифӣ шудааст, мо оғозиро меёбем, ки дар анҷом ҳамакунӣ тақозо мекунад. Аксарият ҳаргиз ин воқеиятҳоро дарк намекунам, аммо бо Шайтон чунин нест.

Шайтон аз айёми исёни худ дар осмон ба ин сӯ ба ҳақиқат ва ба пешрафти он муқовимат кардааст. Вақте ки дар қараёни таърих кор ба он ҷо расид, ки ислоҳгарон ба таври равшан дарк кардан гирифтанд, ки Китоби Муқаддасро чӣ гуна бояд омӯхт, Шайтон, чунон ки ҳамеша мекунад, тақлидҳоро ворид намуд. Далелҳои таърихӣ қори ӯ дар таҳрифи ҳақиқат нишон медиҳанд, ки йезуитоне чун Рибера ва Луис де Алкасар методологияи тақлибии худро махсусан бар зидди китоби Ваҳӣ равона карда буданд. Методологияи фосиде, ки «претеризм» номида мешавад, дар асрҳои дуум ва сеюм бо ду намоёнҳои асосии ин методологияи қозиб оғоз ёфт. Яке аз онҳо Евсевий Қайсария (260–339) буд, ва дигаре Викторинии Петтау (вафот тақрибан соли 304). Ҳар дуи ин шахсиятҳои аввали таърихӣ методологияро тарғиб мекарданд, ки пешниҳод менамуд китоби Ваҳӣ дар замони Империяи Рум тавассути чунин шахсиятҳои таърихӣ, аз ҷумла императори бадном Нерон, иҷро шудааст.

Дар асри нуздаҳум Юҳанно Дарби (1800–1882) аз Подшоҳии Муттаҳида як усули дигари шайтонӣ қорӣ намуд, ки он ҳамчунин ба эзоҳоти поёнии Инҷили аспии Троян, ки «Scofield Reference Bible» ном дорад ва мо қаблан онро муайян карда будем, ворид карда шуд. «Диспенсационализм» як қорҷӯби илоҳиётӣ аст, ки таърих ва муносибати Худо бо инсониятро ба давраҳои қудогона, ё «диспенсатсияҳо», тақсим мекунад, ки дар онҳо Худо нақшаи Худо ба тарзҳои гуногун идора менамояд. Ман инро дар ҳамаи ҷо зикр мекунам, зеро ин яке аз он дурӯғҳое буд, ки ба ҳаракати Future for America аз қониби садоҳое ворид карда шуд, ки аз ҳамаи минтақае баромада буданд, ки Дарби андешаҳои шайтонпарастонаи худро дар он паҳн карда буд. Андешаҳои Дарби, ки ба Future for America ҳамла мекарданд, бо фалсафаи ҳаракати ба истилоҳ муосири «woke» ҳамроҳ буданд, ки ҳамаи бетартибро, ки Инқилоби Фаронса намоёндагӣ мекард, ва ҳамаи фиску фучуреро, ки Садум ва Амӯро намоёндагӣ мекарданд, тарғиб менамояд.

Имрӯз илоҳиётшиносони адвентизми муосир низоме аз пора-пора сохтани ҳақиқатҳои Китоби Муқаддасро ба кор мебаранд, ки бар пояи як низомии дуҷонибаи тафсири библиявӣ қарор дорад; онҳо онро барои суғардондан ва инкор кардани ҳам Китоби Муқаддас ва ҳам Рӯҳи Нубувват истифода мебаранд. Онҳо одамонро ё ҳамчун мутахассисони забонҳои библиявӣ ва ё ҳамчун мутахассисони таърихи библиявӣ муайян мекунам. Бинобар ин, илоҳиётшиносони адвентизми имрӯз тафаккури адвентизми Лоудикияро ё тавассути тафсир кардани Қаломи Худо бар асоси фаҳмиши таърихи инсонии суқуткарда, ё бар асоси фаҳмиши забони инсонии суқуткарда зеро назорат мегиранд. Ин зухуроти муосири иштибоҳ, ки бисёр вақт барои ҳамла кардан ба паёме, ки шумо ҳоло меҳонед, истифода шудаанд, дар ин мақолаҳо ба таври муфассалтар баррасӣ хоҳанд шуд, вақте ки мо рамзшиносии Инқилоби Фаронсаро баррасӣ мекунем. Шайтон зинда аст, ва ӯ медонад, ки вақти вай қӯтоҳ аст.

Қоидаи охирини қоидаҳои Миллер, яъне қоидаи чордахум, бо банди зерин анҷом меёбад.

«Илоҳиётшиносие, ки дар мактабҳои мо таълим дода мешавад, ҳамеша бар ягон эътиқодномаи фирқавӣ бунёд ёфтааст. Шояд мувофиқ бошад, ки зеҳни холиро гирифта, онро бо ин навъ нақш зананд, аммо ин ҳамеша ба таассуб меанҷомад. Зеҳни озод ҳаргиз аз назароти дигарон қонеъ нахоҳад шуд. Агар ман омӯзгори ҷавонон дар илоҳиёт мебудам, аввал қобилият ва зеҳни онҳоро меомӯхтам. Агар инҳо нек мебуданд, онҳоро водор мекардам, ки Китоби Муқаддасро барои худ омӯзанд, ва онҳоро озодона мефиристодам, то ба ҷаҳон некӣ расонанд. Аммо агар онҳо ҳеҷ зеҳне намедоштанд, ман онҳоро бо зеҳни каси дигар муҳр мезадам, бар пешониашон «мутаассиб» менавиштам, ва онҳоро ҳамчун гуломон мефиристодам!» William Miller, Miller's Works, volume 1, 24.

Дар даврае ки андаке баъд аз замони зиндагии Юҳаннои Ваҳйнавис буд, ва низ дар айёми Ислоҳот, Шайтон ғайбона усулҳои бардурӯғи тафсири нубувватро ба вучуд меовард, то таҳлили ҳақиқии Китоби Муқаддасро ба иштибоҳ андозад ва нобуд созад. Он чи гоҳе дар ин воқеиятҳои таърихӣ аз назар пинҳон мемонад, ин аст, ки ҳамаи он усулҳои шайтонӣ бевосита на ба ҳеҷ китоби дигар, балки танҳо ба китоби Ваҳй равона шуда буданд. Мавзӯи ҳар яке аз ин таблиғгарони ошуфтагии шайтонӣ ҳамин китоб буд. Китоби Ваҳй ҳамеша ҳадафи Шайтон будааст. Шайтон медонад, ки маҳз китоби Ваҳй аст, ки ӯ бояд бар зидди он ҷанг барад. Вақте ки мо ин ҳақиқатро дарк мекунем, он гоҳ метавонем воқеияти дигари нонамоёнро низ бишносем, ки тавассути ҳақиқати дигари муҳим пӯшида гардидааст.

Методологияи бардурӯғи иезуитҳо ба он равона шуда буд, ки фаҳмиши равшанеро дар бораи он ки папаи калисои Рум ҳамон зиддимасеҳи пешгӯии Китоби Муқаддас аст, пешгирӣ намояд. Ҳар як ислоҳгари протестантӣ ин ҳақиқатро шинохт ва муайян кард. Бинобар ин, ҳар гоҳе ки дар гузашта таърихи дақиқи чунин шахсон, мисли Рибера ва Луис де Алказар, ба таври оммавӣ тавассути сухан ва нашр пешниҳод карда мешуд, таърихи чунин шахсон, мисли Рибера ва Луис де Алказар, бо мақсади нишон додани талошҳои шайтонӣ барои пешгирӣ кардани фаҳмиши дурусти «марди гуноҳ» истифода мегардид. Шаҳодатҳои хаттӣ ё шифоҳие, ки ҳадафи қорӣ намудани ин методологияҳои шайтонӣ ۱) фош мекунанд, то он чое ки мерасанд, дурустанд, аммо Шайтон мекӯшид бештар аз танҳо далелҳои Китоби Муқаддасро, ки зиддимасеҳро ҳамчун папаи Рум муайян мекунанд, пинҳон созад.

Дар китоби Ваҳй ҳақиқатҳое ҳастанд, ки бо сардаргумие пӯшида шудаанд, ки ин низомҳои козиби тафсири Китоби Муқаддас, ки берун аз мавзӯи он марде мебошанд, ки шумораи ӯ шашсад ва шасту шаш аст, ба вучуд овардаанд. Яке аз он ҳақиқатҳо, бешубҳа, он ҳақиқатест, ки вақте ҳафт калисо дар рушди комили худ фаҳмида мешаванд, ифода меёбад. Дар дохили ҳафт калисо ҳақиқатҳое ҷой доранд, ки бевосита ба таърихе сухан мегӯянд, ки 11 сентябри соли 2001 оғоз ёфт ва дар бӯҳрони қонуни якшанбе ба анҷом мерасад. Шайтон мекӯшид, ки ин нурро пинҳон нигоҳ дорад, ва ӯ усулшиносҳои шайтонӣро ихтироъ кард, то чандин гавҳари ҳақиқатро, ки дар китоби Ваҳй ҷой доранд, пӯшида созад, на танҳо муайян кардани попи Рум ҳамчун зиддимасеҳ.

Пеш аз он ки «марди гуноҳ» дар соли 538 ошкор гардад, мардоне чун Евсевий ва Викторинус ба китоби Ваҳй ҳамла бурданд, то бархостани қудрати папавиро пинҳон созанд.

Баъдтар дар таърих Масеҳ ваъдаи Худо ба Тиатира иҷро намуд ва ситораи субҳи ислохотро (Уиклиф)-ро ба миён овард, ва аз он пас Шайтон ду шахсияти барҷастаи таърихро ба майдон овард, то кори шайтонӣ ӯро пуштибонӣ намуда, идома диҳанд. Ҷанги тӯлонӣ бар сари рушди ҳақиқат, ки ба авҷи худ хангоме мерасад, ки сирри китоби Ваҳй кушода мешавад, (андаке пеш аз анҷоми муҳлати имтиёз) нури ҳафт калисоро дар бар мегирад, ки Миллер ҳаргиз онро дарк накардааст ва Хоҳар Уайт низ накардааст, аммо ба осонӣ метавон нишон дод, ки ҳам Миллер ва ҳам Рӯҳи Нубувват нури навро дастгирӣ мекунад, зеро нури нав ҳеҷ гоҳ ба нури кӯҳна муҳолифат намекунад.

«Ин ҳақиқатест, ки мо ҳақиқатро дорем, ва мо бояд бо устувории қавӣ ба мавқеъҳое часпем, ки онҳоро такон додан мумкин нест; аммо мо набояд ба ҳар нури наве, ки Худо метавонад бифиристад, бо шубҳа назар кунем ва бигӯем: Дар ҳақиқат, мо наметавонем бубинем, ки ба мо аз он ҳақиқати кӯҳнае, ки то ба ҳол қабул кардаем ва дар он устувор гардидаем, нури бештаре лозим бошад. То даме ки мо ба ин мавқеъ часпидаем, шаҳодати Шоҳиди Ҳақиқӣ маломаташро ба ҳолатҳои мо татбиқ мекунад: “Ва намедонӣ, ки ту бадбахт ва бечора ва камбағал ва кӯр ва урӯн ҳастӣ.” Онҳое ки худро сарватманд ва аз неъматҳо афзуда ва ба ҳеҷ чиз муҳтоҷ намешуморанд, нисбат ба ҳолати ҳақиқии худ дар пеши Худо дар вазъияти кӯрӣ қарор доранд, ва инро намедонанд». Review and Herald, August 7, 1894.

Санҷиши асосии нури нав ин аст, ки оё он ба ҳақиқати устуворгашта муҳолифат мекунад ё не, ва оё ҳақиқати бунёдиро нигоҳ медорад ё не.

«Вақте ки қудрати Худо дар бораи он чӣ ҳақиқат аст шаҳодат медиҳад, он ҳақиқат бояд ҷовидона ҳамчун ҳақиқат устувор бимонад. Ҳеҷ гуна фарзияҳои баъдӣ, ки бар ҳилофи нуре ҳастанд, ки Худо додааст, набояд пазируфта шаванд. Одамон бо тафсирҳои Навиштаҳо бармехезанд, ки барои ҳуди онҳо ҳақиқат мебошанд, вале ҳақиқат нестанд. Худо ҳақиқати барои ин замонро ба мо ҳамчун таҳкурсии имони мо додааст. Ҳуди Ӯ ба мо омӯхтааст, ки ҳақиқат чист. Касе бармехезад, ва боз дигаре низ, бо нури наве, ки ба нуре, ки Худо зери зоҳиршавии Рӯҳулқудси Худ додааст, муҳолифат мекунад». Selected Messages, book 1, 162.

Шайтон аз замоне ки Юҳанно паёмҳои дар он сабтшударо навишт, китоби Ваҳйро ҳадафи ҳамлаи худ қарор додааст. Исо гуфт:

Аммо ҷашмони шумо муборак аст, зеро ки мебинанд; ва гӯшҳои шумо, зеро ки мешунаванд. Зеро ба ростӣ ба шумо мегӯям, ки бисёр анбиё ва одилон орзу доштанд он чиро, ки шумо мебинед, бубинанд, вале онро надиданд; ва он чиро, ки шумо мешунавед, бишнаванд, вале онро нашуниданд. Матто 13:16, 17.

Баракате, ки ба дидан ва шунидан вобаста аст, баракати фаҳмидани паёми Ваҳйи Исои Масеҳ мебошад. Вақте ки Юҳанно намояндаи онҳое буд, ки дар «рӯзҳои охир» паёмро мебинанд ва мешунаванд, ӯ ба замин афтод, то ба фаришта Ҷаброил сачда кунад, ки ӯ фавран Юҳанноро огоҳ кард, ки ин корро накунад.

Ва ман, Юҳанно, ин чизҳоро дидам ва шунидам. Ва ҳангоме ки шунидаму дидам, пеши пойҳои фариштае, ки ин чизҳоро ба ман нишон дод, афтодам, то сачда кунам. Он гоҳ ӯ ба ман гуфт: «Зинҳор, чунин макун; зеро ман ҳамхидмати ту ҳастам ва ҳам аз бародарони ту — анбиё, ва аз касоне ки суҳанони ин китобро риоят мекунам; Худоро сачда кун». Ваҳй 22:8, 9.

Қабраил ва Юҳанно ҳарду махлуқоти офаридашуда мебошанд, ки бояд танҳо ба Офаридгор сачда намоянд. Бисёр анбиё ва мардони одил, аз ҷумла фариштагон, орзу кардаанд, ки паёми Нидои Нисфи Шабро, ҳангоме ки он дар охири ҷаҳон такрор мешавад, «бубинанд» ва «бишнавад».

Масеҳ гуфт: “Чашмони шумо муборак аст, зеро мебинад; ва гӯшҳои шумо, зеро мешунавад. Зеро ба ростӣ ба шумо мегӯям, ки бисёр анбиё ва одилон орзу доштанд он чиро, ки шумо мебинед, бубинанд, вале надиданд; ва он чиро, ки шумо мешунавед, бишнавад, вале нашуниданд” [Matthew 13:16, 17]. Мубораканд чашмоне, ки он чизҳоро دیدанд, ки дар солҳои 1843 ва 1844 дида шуданд.

«Паём дода шуд. Ва дар такрор кардани ин паём набояд ҳеҷ таъхире бошад, зеро аломатҳои замон дар ҳоли иҷро шудананд; кори хотимаӣ бояд анҷом ёбад. Кори бузурге дар муддати кӯтоҳ анҷом дода хоҳад шуд. Ба зудӣ бо таъйини Худо паёме дода хоҳад шуд, ки ба нидои баланд табдил хоҳад ёфт. Он гоҳ Дониёл дар қисми худ хоҳад истод, то шаҳодати худро диҳад». Manuscript Releases, volume 21, 437.

Он чизе ки одилон (Юҳанно) ва ҳамхидматони онҳо (фариштагон) орзу доштанд бубинанд, иҷрои ниҳии Нидои Нимашаб дар поёни Адвентизм буд, ҳангоме ки замин аз ҷалоли Худо равшан мегардид. Ин зуҳури ниҳии қудрат дар борони охирин ба воситаи кушода шудани мӯҳри Ваҳйи Исои Масеҳ ба амал меояд.

Дар бораи ин наҷот анбиё, ки аз ҷайзе ки бояд бар шумо ояд нубувват мекарданд, бо қидду ҷаҳд пурсучӯ ва таққиқ намуданд; ва мечустанд, ки Рӯҳи Масеҳ, ки дар онҳо буд, ба кадом вақт ё ба чӣ гуна замон ишора менамуд, ҳангоме ки пешакӣ аз азобҳои Масеҳ ва аз ҷалоле ки баъд аз он хоҳад омад шаҳодат медод. Ва бар онҳо ошкор карда шуд, ки на ба ҳудашон, балки ба мо онҳо ин чизҳоро хизмат мекарданд, ки ҳоло ба шумо аз ҷониби онҳое хабар дода шудааст, ки бо Рӯҳулқудси аз осмон фиристодашуда ба шумо башорат додаанд; чизҳое ки фариштагон орзу доранд ба онҳо назар афкананд. Бинобар ин, камари ақли худро бибандед, хушёр бошед, ва то ба охир ба он ҷайзе умед бандед, ки дар вақти зоҳир шудани Исои Масеҳ ба шумо оварда хоҳад шуд. 1 Петрус 1:10–13.

Пайғамбарон, мардони одил ва фариштагон орзу доштанд, ки дар замонҳои зиндагӣ кунанд, ки «ҷайз», яъне қудрати Худо, дар ҷараёни иҷрои ниҳии Нидои Нимашаб рехта мешавад. Он «ҷайз», ки ҳамон қудрати офаринандаи Худост, ба одамон он гоҳ расонида мешавад, ки Ваҳйи Исои Масеҳ кушода гардад. Шайтон медонад, ки роҳи расонидани қудрати офаринандаи Худо ба қавми ӯ ба василаи паёме анҷом меёбад, ки дар китоби Ваҳй кушода шудааст; бинобар ин, кӯшиши олии ӯ ҳамеша ин будааст, ки нуреро, ки дар китоби Ваҳй мавҷуд аст, ошӯфта, ғурӯ нишонда ва пинҳон созад. Он нур фақат шинохтани марди гуноҳ нест, зеро он ҳақиқат садсолаҳо пеш аз ҷониби ҳамаи ислоҳгарони протестанти ба таври

комил хуччатгузорӣ шудааст.

Ман дар рӯзи Худованд дар Рӯҳ будам, ва аз пушти сар овози баланде, мисли садои карнай, шундам, ки мегуфт: Ман Алфа ва Омега, аввалин ва охирин ҳастам; ва он чиро, ки мебинӣ, дар китобе бинавис ва онро ба ҳафт калисое ки дар Осиё ҳастанд, бифирист: ба Эфсӯс, ва ба Смирно, ва ба Пергамос, ва ба Тиёттира, ва ба Сардис, ва ба Филадельфия, ва ба Лаодикия. Ва ман баргаштам, то овозеро, ки бо ман сухан мегуфт, бубинам. Ва чун баргаштам, ҳафт чароғдони тиллоиро дидам; ва дар миёни ҳафт чароғдон Касеро дидам, ки монанди Писари Одам буд, либоси дарозе то по дар бар дошт ва бар сина бо камарбанди тиллоӣ баста шуда буд. Сараш ва мӯйҳояш сафед буданд, мисли пашм, чун барф сафед; ва чашмонаш мисли шӯълаи оташ буданд; ва пойҳояш монанди мисли соф, чунон ки дар кӯра гудохта бошанд; ва овозаш мисли садои обҳои бисёр буд. Ва дар дасти ростии Худ ҳафт ситора дошт; ва аз даҳонаш шамшерҳои тези дудам берун меомад; ва рӯяш мисли офтоб буд, вақте ки бо қуввати худ медурахшад. Ва чун Ёро дидам, назди пойҳояш мисли мурда афтодам. Ва Ё дасти ростии Худро бар ман ниҳода, ба ман гуфт: Натарс; Ман аввалин ва охирин ҳастам: Ман Он Зинда ҳастам, ва мурда будам; ва инак, то абадзинда ҳастам, Омин; ва калидҳои дӯзах ва мамотро дорам. Пас, он чиро, ки дидаӣ, ва он чиро, ки ҳаст, ва он чиро, ки баъд аз ин воқеъ хоҳад шуд, бинавис. Ваҳй 1:10–19.

Дар ҳоле ки Адвентизм усули «таърихгаро»-ро нигоҳ медошт, онҳо дарк мекарданд, ки ҳамаи калисоҳои Ваҳйи бобҳои ду ва се дар калисои охирин тақрор мешаванд. Мутаассифона, дар поёни асри нуздаҳум Шайтон аллакай чашмони Адвентизмро ба рӯи он усули муқаддас, ҳифзи он ва амалияи он, ки бахши ҷудонопазири масъулияти онҳо ҳамчун «амонатдорони ҳақиқатҳои бузурги нубувват» буд, мебастан. Ҳатто вақте ки ин усул дар Адвентизм қанор гузошта мешуд, боз ҳам қасоне буданд, ки он усули муқаддасро ба қор мебарданд. Мо аз китоби *Story of the Seer of Patmos* ҳамчун шаҳодате истифода мебарем бар он ки татбиқи қардани ҳамаи калисоҳо ба таърихи Лаодикия татбиқи дурусти нубувват аст. Матни зер иқтибосҳоест аз он китоб, ки нуқтаеро, ки ман ба он ишора дорам, баён мекунад.

«Бояд дар хотир дошт, ки чунон ки таҷрибаи Эфсӯс, Смирно ва Пергамус дар калисои охирин пеш аз омадани дуҷуми Масеҳ тақрор хоҳад шуд, ҳамон тавр таърихи Тиёттиро низ дар насли охирин ҳамтои худ хоҳад буд». Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 69.

Ҳаскелл дуруст ишора мекунад, ки таҷрибаи чор калисои аввал тақрор мешавад, ё чунон ки ӯ мегӯяд, «дар насли охирини муқобили худро хоҳад дошт».

«Ё санҷишро татбиқи қард, аммо ҳама чиз ба соли 1843 ҳамчун қасоне ишора мекард, ки қасон бояд Наҷотдиҳандаи худро истиқбол намояд. Ҳолати мардум қангоми омадани аввали Масеҳ акнун тақрор мешуд». Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 75.

Ҳаскелл дар бораи он сухан мегуфт, ки Вилиям Миллер соли 1843-ро ҳамчун қасони Омадани Дуҷуми Масеҳ муайян қарда буд, ва нишон медиҳад, ки шароитҳои омадани аввал дар қасони миллериён тақрор шуданд. Ҳаскелл дуруст буд, ва хоҳар Уайт тасдиқи мекунад,

ки худи Миллер аз ҷониби Яҳёи Таъмиддиханда намояндагӣ карда шуда буд.

«Чунон ки Яҳёи Таъмиддиханда омадани нахустини Исоро башорат дода, роҳи омадани Ёро муҳайё сохт, ҳамчунин Вилиям Миллер ва онҳое ки бо ӯ ҳамроҳ шуданд, омадани дуввуми Писари Худоро мавъиза карданд». Early Writings, 229.

Ҳатто Ҳаскелл низ муайян мекунад, ки дар ҷараёни таърихи Пергамос (калисои сеюм, ки созиши масеҳиятро бо бутпарастӣ ифода мекунад), таърихи Сардис, яъне калисои панҷум, тақрор гардид.

«Дар таърихи Пергамос замоне буд, ки масеҳият гумон мекард бутпарастӣ мурдааст; аммо дар воқеият, дине ки зоҳиран мағлуб шуда буд, ғолиб омада буд. Бутпарастӣ, ки таъмид гирифта буд, ба калисо ворид шуд. Дар айёми Сардис ин таърих тақрор гардид». Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 75, 76.

Сардис калисои Ислоҳот буд, ки бедор шуда, бар зидди иштибоҳҳои шайтонӣ ва гумроҳҳои папайат эътироз намуд, аммо пеш аз он ки кори онҳо ба анҷом расад, онҳо аллакай ба бозгашт сӯи Рум оғоз карда буданд. Онҳо, мисли калисои Пергамус, мепиндоштанд, ки папайат мурдааст, вале дар асл он ҳанӯз зинда буд. Ҳаскелл инчунин таъйин мекунад, ки бар калисои бақия «шуоъҳои ҷамъшудаи ҳамаи асрҳои гузашта» медурахшанд.

«Бар ин калисои охирин, — бар бақия, — шуоъҳои ҷамъомадаи ҳамаи асрҳои гузашта медурахшанд». Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 69.

Ман пешниҳод намекунам, ки Ҳаскелл дарк карда бошад, ки таърихи пайдарпайе, ки тавассути ҳафт калисо ифода шудааст, ҳамчунин дар таърихи Исроили қадим низ иҷро гардидааст; аммо ӯ, бешак, он ҳақиқатро тасдиқ мекунад, ҳангоме ки менависад, ки «шуоъҳои ҷамъшудаи ҳамаи асрҳои гузашта» бар «калисои охирин» «метобанд». Исроили қадим дар ҷумлаи «шуоъҳои» «асрҳои гузашта» дарбар гирифта шудааст. Ва гарчанде ки ӯ усулҳои заруриро барои шинохтани рамзияти ҳафт калисо дар таърихи Исроили қадим тасдиқ мекунад, ман мутмаин нестам, ки то чӣ андоза амиқ ӯ таносубҳое, ки дар он рамзҳо ифода шудаанд, дарк карда буд. Ҳамчунин ман мутмаинам, ки ӯ як ҷанбаи боз ҳам муҳимтари таърихҳоро, ки тавассути ҳафт калисо ифода шудаанд, дарк накарда буд — ҷанбае, ки мо ба сӯи он равона мешавем.

Мо ин ҳақиқатро дар мақолаи навбатии худ баррасӣ хоҳем кард.